فضای نقل قرائات عشر و سند آنها در مقدمه النشر

شاهدش چیست؟ سریع عرض میکنم. کتابی را عرض بکنم. المبسوط فی القرائات العشر. یک کتاب داریم به نام النشر فی القرائات العشر که برای ابن جزری و معروف است. کتاب دیگری داریم که از همان پنجاه و هفت کتابی است که در مقدمه آمده است؛ المبسوط فی القرائات العشر که همین قراء عشر معروف را ذکر کرده. برای چه زمانی است؟ قبل از ابن جزری است یا بعد از او است؟ برای چه زمانی است؟ برای ابن مهران است که مقری اصفهان است. چه زمانی بوده؟ وفات ایشان با وفات مرحوم شیخ صدوق در یک سال بوده است. در سال 381 وفات کرده است. یعنی عمر او در قرن چهارم گذشته است. همراه ابوعلی فارسی بوده است. او در بغداد و جو آن جا نبوده است. از ابن مجاهد متابعت نکرده است. او همانی که در تخصص و فضایش بوده را نوشته. چند کتاب نوشته است؟ سه-چهار کتاب نوشته که همه آنها در عشر است. الغایه، الشامل، المبسوط که شرح الشامل است. الشامل که خلاصه بوده را شرح کرده است.

در این پنجاه و هفت کتابی که ابن جزری در مقدمه کتابش از کتابها میگوید شاید بالای ده مورد از آنها در مورد قرائات عشر است. یکی از آنها را که من میدیدم برای التذکره بود. کتاب الجامع فی العشر. ابن جزری میگوید: «كِتَابُ الْجَامِعِ فِي الْعَشْرِ نَرْوِيهِ بِوِدَادِ الْإِنْسَانِ عَالِيًا بِاتِّصَالِ التِّلَاوَةِ، وَتُوُفِّيَ بِمِصْرَ سَنَةَ إِحْدَى وَسِتِّينَ وَأَرْبَعِمِائَةٍ[1]»؛ چهارصد و شصت و یک. درست یک سال بعد از شیخ الطائفه است. معاصر شیخ بوده است. این آقا دو کتاب دارد. یکی کتاب الروضه و یکی هم کتاب الجامع. الجامع فی العشر و الروضه فی القرائات احدی عشر، در یازده قرائت است. ده تا از آن همین ده قرائت معروف است. آن یکی هم اعمش است. ایشان میگوید: «كِتَابُ الرَّوْضَةِ فِي الْقِرَاءَاتِ الْإِحْدَى عَشْرَةَ، وَهِيَ قِرَاءَاتُ الْعَشَرَةِ الْمَشْهُورَةِ وَقِرَاءَةُ الْأَعْمَشِ[2]». یعنی به این صورت کتاب مینوشتند. و اینها در دستها معروف بوده و همه اینها را قرائت میکردند. به همه اینها سند دارد. پنجاه و هفت کتاب هست که سند همه آنها را میگوید. و میگوید که هر کدام از آنها را نزد چه استادی خوانده است، تا به مؤلف برسد. همان کاری است که در اجازات البحار گفتیم. فراموش نکنیم، در اجازات بحارالانوار، علماء بزرگ شیعه هم همینطور بودند. یعنی شیخ خود و سلسله سند او را به کتاب السبعه ابن مجاهد، التیسیر ذکر میکردند، همانطوری که اینها نقل میکنند.

الآن بحارالانوار در دستم نیست تا نگاه کنم. اجازه نامه ای که پسر بردار ابن زهره، سید ابوالمکارم، که خودش مقری او بود، شاید حدود ده کتاب مهم قرائات را با سند تا خودش نقل میکند که نزد استاد خوانده است؛ با سندی که به استاد میرسد و با سندی که مؤلف دارد. بنابراین با این توضیحاتی که عرض کردم، وقتی آدم اینها را نگاه میکند میبیند که یک فضای دیگری به پا میشود. بی خود نیست که ابن جزری وقتی با سبکی بحث کرد، گفت چرا سبع را گفتی؟ گفت عشر هم برای من صاف است اما چون در آن اختلاف است... ، گفتم کجا در آن اختلاف است؟! گفت نزد من که صاف است. گفتم خب بنویس. میگوید شروع به نوشتن کرد، به‌صورت بلند بالا. به‌عنوان مفتی شامات. سبکی در آن جا نوشت. میگوید تواتر قرائات عشر ضروری دین است. معاصر شهید اول بوده است و متأخر از شهید است.

[1] النشر في القراءات العشر ج١ ص٧٥

[2]همان ٧۶

بازبینی #2
ایجاد شده 1 مه 2024 13:21:02 توسط ... .
به روزرسانی شده 5 ژوئن 2024 14:07:17 توسط ... .